

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/79/2015
Identifikačné číslo spisu:	1013201975
Dátum vydania rozhodnutia:	05.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013201975.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudkýň JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Petry Příbelskej PhD., v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, IČO: 313 03 862, s adresou Tulčík č. 26, právne zastúpený: JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Štúrova č. 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 6684/2013-1.10 (39/2013-rozkl.) zo dňa 28. augusta 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 259/2013-93 zo dňa 26. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 259/2013-93 zo dňa 26. novembra 2014 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 6684/2013-1.10 (39/2013-rozkl.) zo dňa 28.08.2013. Predmetným rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie žalovaného č. 5040/2013-2.2 zo dňa 25.06.2013.

Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku najprv zaoberal namietanými procesnými pochybeniami žalovaného a uviedol, že z preskúmaných rozhodnutí i z administratívneho spisu vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie žalovaného boli stanoviská Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“), žiadosť o udelenie výnimky a k nej pripojené prílohy týkajúce sa nežiaduceho správania sa medveďa hnedého v danom území, či lokalite, skutočnosti všeobecne známe ako aj skutočnosti známe ministerstvu životného prostredia z jeho činnosti. Podľa krajského súdu je

nesporné, že žalobcovi neboli v priebehu konania tieto podklady doručené s výzvou, aby sa k nim vyjadril. Žalobcovi bolo oznámené, že pokiaľ mu podklady a informácie, s ktorými bol oboznámený nestačia, má v zmysle § 23 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“) právo nazrieť osobne do spisu. Uvedený postup žalovaného bol podľa názoru krajského súdu v rozpore s § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku, nakoľko žalovaný neumožnil, aby sa žalobca mohol pred vydaním rozhodnutia vyjadriť ku všetkým podkladom, o ktoré správny orgán oprel svoje rozhodnutie, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie. Prvostupňový súd bol tej mienky, že právo účastníka vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia nemožno zamieňať s právom nazerať do spisov správneho orgánu a tvrdiť, že pokiaľ má účastník právo nazrieť do spisu, nemôže byť porušené jeho právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, pretože ide o dve samostatné a vzájomne nezastupiteľné oprávnenia, pričom každý z nich sleduje iný účel.

Krajský súd aj napriek vyššie uvedenému skonštatoval, že vzhľadom k tomu, že žalobca je častým účastníkom týchto konaní, pozná názor zainteresovaných správnych orgánov, vo všeobecnej rovine bol oboznámený s podkladmi rozhodnutia a mohol na ne reagovať v podanom rozklade. Vyššie uvedený procesný nedostatok v postupe žalovaného nemal za daných okolností vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a nebolo preto potrebné zrušiť žalobou napadnuté rozhodnutie podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p.

Následne sa krajský súd zaoberal námietkami žalobcu vo veci samej. K § 40 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon o ochrane prírody“), a teda k udeleniu výnimky z podmienok ochrany chránených druhov, krajský súd uviedol, že povoliť výnimku možno len za predpokladu, že neexistuje iná alternatíva a zároveň udelená výnimka neohrozí zachovanie populácie dotknutého druhu, pričom pre povolenie výnimky musí byť súčasne splnený niektorý z taxatívne vymedzených dôvodov uvedených v § 40 ods. 3 zákona o ochrane prírody.

Povolenie výnimky z dôvodu podľa § 40 ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody, je možné len vtedy, keď z konkrétnych okolností existujúcich v danom území, pre ktoré sa výnimka požaduje, možno vyvodíť ohrozenie záujmu na ochrane bezpečnosti a zdravia obyvateľov daného územia. Ak má byť dôvodom pre povolenie výnimky ochrana zdravia a bezpečnosti obyvateľov, mal by správny orgán v konaní požadovať od žiadateľa doloženie určitej formy monitoringu pohybu najmä synantropných medvedí v blízkosti ľudských sídiel a zdokumentovať prípady agresívneho správania medvedí, aby bolo možné z takýchto konkrétnych okolností vyvodíť opodstatnenú obavu o zdravie a bezpečnosť obyvateľov. Povolenie výnimky z uvedeného dôvodu má mať predovšetkým preventívny charakter, jej realizáciou sa má predchádzať nebezpečným stretom človeka s medveďom, predovšetkým mimo miest jeho prirodzeného výskytu, najmä v intraviláne obcí a v blízkosti ľudských obydlí. Keďže poľovný revír, ktorého sa žiadosť o výnimku týkala, je prirodzeným miestom výskytu medveďa hnedého, nie je podľa názoru krajského súdu možné z každého prípadného stretu človeka s týmto zvieratom vyvodíť reálnu hrozbu pre život a zdravie obyvateľstva. Musí ísť o zdokumentovaný výskyt jedincov tohto živočíšneho druhu mimo svojho prirodzeného lesného areálu, kde jeho prítomnosť predstavuje reálnu hrozbu pre človeka.

V konaní začatom na základe žiadosti poľovníckej organizácie doložil žiadateľ svoju žiadosť aj listom obce Liptovský Ján zo dňa 21.03.2013, v ktorom obec žiada o zníženie stavu medvedí, ktoré sa vyskytli aj v okolí minerálneho prameňa Teplica, hľadajúc potravu v odpadkových košoch na pešej zóne a tiež bol spozorovaný medveď pri evanjelickom kostole, ktorý nejavil známky plachosti.

Prvostupňové rozhodnutie podľa názoru krajského súdu zrozumiteľne zdôvodnilo všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a v zmysle platnej legislatívy stanovilo podmienky výkonu povolenej výnimky. ŠOP SR posúdila žiadosť a na základe znalosti konkrétnych lokalít a skutočností odporučila požadovanú výnimku udeliť vzhľadom na preukázané pretrvávajúce ohrozovanie zdravia a bezpečnosti osôb pohybujúcich sa v daných lokalitách. ŠOP SR v zmysle čl. 3 písm. b/ a i/ Štatútu štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky vydaného rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky zo dňa 5. decembra 2007 č. 76/2007-1.8. Ako odborná

organizácia zabezpečuje aj spracovávanie odborných stanovísk a podkladov pre rozhodovaciu a inú činnosť orgánov ochrany prírody a vykonávanie prieskumu a výskumu osobitne chránených častí prírody a krajiny vrátane zhromažďovania, uchovávaní a vyhodnocovania údajov o ich stave.

Prvostupňový súd taktiež poukázal na skutočnosť, že žalovaný žiadosti užívateľov poľovních revírov každoročne posudzuje z podkladov, ktoré mu pripravuje ŠOP SR na základe zisťovania vývoja populácie medveďa hnedého na celom území Slovenska i v jeho jednotlivých geomorfologických celkoch, vyhodnocovania evidovaných škôd spôsobených týmto živočíchom na hospodárskych zvieratách, ale aj možného ohrozenia obyvateľov, pričom jednotlivé správy chránených oblastí, ktoré sú súčasťami ŠOP SR, hodnotia každú jednotlivú žiadosť s prihliadnutím na konkrétne podmienky výskytu medveďa hnedého na lokalitách špecifikovaných v žiadosti s prihliadnutím na opodstatnenosť povolenia výnimky na odstrel medveďa hnedého pri súčasnom splnení podmienok ustanovených v § 40 ods. 3 zákona o ochrane prírody. Výskyt aj väčšieho počtu jedincov medveďa na danom území nie je odôvodneným prípadom pre povolenie výnimky na odstrel medveďov hnedých, pokiaľ nie sú splnené podmienky vyššie citovaného ustanovenia zákona o ochrane prírody.

K hláseniam o stretoch s medveďmi alebo hláseniam o škodách spôsobených medveďom hnedým krajský súd uviedol, že jednotlivé hlásenia, a to aj v tomto konkrétnom prípade, preukazujú, že sa jednalo o miesta stretov, ktoré sú jednoznačne atypické, t.j. územia mimo jeho prirodzený výskyt (intravilán obce, v blízkosti ľudských obydľí) a taktiež je nepochybné, že jedinec pohybujúci sa v intraviláne obce, či v blízkosti ľudských osídľí je synantropným jedincom, nevykazujúcim žiadne, prípadne výrazne minimalizované, znaky plachosti. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovanom v rozsudku sp. zn. 10Sžp/2/2013 zo dňa 17.07.2013, konkrétne so skutočnosťou, že predmetné hlásenia sú relevantným podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu, nakoľko aj nimi sa preukazuje odôvodnená obava ohrozenia života a zdravia, t.j. krajský súd došiel k záveru, že predmetná výnimka bola povolená v záujme verejnej bezpečnosti ľudí.

Žalovaný musí v každom individuálnom prípade skúmať naplnenie odôvodnenosti prípadu pre povolenie výnimky a skúmať, či z hľadiska ochrany prírody (t.j. či nebude ohrozená populácia medveďa hnedého), je potrebné prijať v konkrétnych lokalitách určité opatrenia, ktoré sú nevyhnutné s ohľadom na verejnú bezpečnosť ľudí.

V danom prípade je podľa prvostupňového súdu preukázané zrealizovanie udelenej výnimky. Z uvedeného vyplýva, že ak by aj súd rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, žalovaný nebude môcť vo veci inak rozhodnúť ako tým spôsobom, že konanie zastaví z dôvodu odpadnutia dôvodu na konanie.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov konania.

V dôvodoch odvolania žalobca uviedol, že udelenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého nemôže naplniť cieľ sledovaný jej udelením, ak nebudú zároveň splnené ďalšie predpoklady nevyhnutné k tomu, aby nedochádzalo k synantropizácii medveďa hnedého, a to predovšetkým zabezpečenie úrody a hospodárskych zvierat primeranými zabezpečovacími opatreniami, vykonanie opatrení v oblasti nakladania s odpadmi, neprikrmovanie medveďa hnedého poľovníkmi, stanovenie podmienok realizácie výnimky tak, aby bolo možné skutočne usmrtiť problémového jedinca a zabezpečenie ochrany biotopov medveďa hnedého.

Žalobca v odvolaní poukázal na Smernicu Rady č. 92/43/EHS zo dňa 21.05.1992 o biotopoch (ďalej len

„smernica o biotopoch“) a taktiež na Inštrukciu pre vytváranie plánov pre manažment veľkých šeliem na úrovni populácie a uviedol, že predmetný dokument akceptuje poľovanie či udeľovanie výnimiek na usmrtenie jedincov týchto druhov za akceptovateľné len pokiaľ sú splnené nasledovné podmienky:

- v predmetnom pláne populácia veľkej šelmy musí byť dokumentovaná ako životaschopná a/alebo schopná odolať predpokladanému rozsahu poľovania, alebo udeľovania povolení na usmrtenie jej jedincov, bez ohrozenia jej priaznivého stavu,
- sociálna štruktúra druhu, ako aj to, ako bude na ňu vplývať odoberanie jednotlivcov musí byť braná do úvahy,
- stanovenie limitu pre minimálnu veľkosť populácie musí byť súčasťou plánu. Musí byť zabezpečený adekvátny monitorovací systém, ktorý zabezpečí, že populácia je udržiavaná nad jej minimálnou početnosťou,
- dôležité biologické údaje musia byť sústredované zo všetkých ulovených jedincov pre účely monitorovania a manažmentu. Tieto výsledky udeľovania výnimiek a poľovania musia byť spracované ročne a porovnávané s cieľmi zakotvenými v pláne manažovania,
- metódy, ktoré sú na usmrtenie jedincov použité, nesmú byť v rozpore s medzinárodnými, alebo vnútroštátnymi pravidlami a spôsob zabíjania musí byť voči jedincom ohľaduplný,
- všetky úmrtia zapríčinené ľuďmi musia byť vzaté do úvahy pri stanovení kvóty, v rámci ktorej sa udeľujú výnimky,
- opatrenia na predchádzanie, alebo zmiernenie následkov, ohrozenia veľkými šelmami musia byť vyhodnotené a praktizované všade, kde je to možné a uprednostňované pred možnosťou poľovania a udeľovania výnimiek na usmrtenie jedincov veľkých šeliem.

Žalobca taktiež poukázal na projekt realizovaný ŠOP SR s názvom Výskum a monitoring veľkých šeliem a mačky divjej na Slovensku, ktorý trval od 01.06.2009 do 30.06.2014. Dôvodom realizácie tohto projektu bola skutočnosť, že ochrana a manažment veľkých šeliem na Slovensku prebiehal len na základe „odborného odhadu“, pretože neexistujú relevantné komplexné vedecké údaje o ich populáciách a nie je pre nich zavedený jednotný monitoring. Žalobca poukázal aj na závery z pracovného stretnutia ŠOP SR zo dňa 25.02.2014.

Žalobca záverom konštatoval, že z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva, na základe akých skutkových okolností, vyplývajúcich zo spisu správneho konania, či vyjadrení žalovaného, vyvodil krajský súd záver, že udelená výnimka môže skutočne viesť k naplneniu legitímneho cieľa. Žalobca sa nestotožnil ani s názorom prvostupňového súdu o tom, že i napriek tomu, že žalobcovi bola upretá možnosť konať v správnom konaní zákonom ustanoveným postupom, nie je potrebné rozhodnutie žalovaného zrušiť, lebo je vecne správne.

III.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 02.03.2015 a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Žalovaný k námietke žalobcu o tom, že udelenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého nemôže naplniť cieľ sledovaný jej udelením uviedol, že táto námietka nebola žalobcom vznesená tak v rámci správneho konania ako aj v konaní pred krajským súdom. Aj napriek uvedenému však žalovaný k námietke ešte dodal, že ministerstvo životného prostredia si vo veci podanej žiadosti vyžiadalo stanovisko ŠOP SR, ktorá v podkladoch zaslaných ministerstvu v rámci predmetného konania konštatovala po preverení tvrdení uvádzaných žiadateľom v žiadosti na predmetnej lokalite vysokú hrozbu stretov človeka s medveďom v tejto oblasti. Uvedená skutočnosť za daných okolností predstavovala ohrozenie zdravia a bezpečnosti obyvateľstva. ŠOP SR v rámci predloženého odborného stanoviska jednoznačne odporučila povoliť požadovanú výnimku. Žalovaný povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody podrobne a náležitým spôsobom zdôvodnilo.

Námietku žalobcu vo vzťahu k ochrane biotopov medveďa hnedého považuje žalovaný za bezpredmetnú

a zavádzajúcu, a to vzhľadom na skutočnosť, že konaním o povolení výnimky na usmrtenie medveďa hnedého nebola dotknutá ochrana prírodných biotopov ani ochrana biotopov medveďa hnedého, ktorá sa realizuje predovšetkým v chránených územiach prostredníctvom starostlivosti o biotopy, ktoré medveď hnedý využíva v rôznych fázach svojho života (prirodzené biotopy potrebné pre zabezpečenie potravy, rozmnožovanie, úkryt, brloženie a zachovanie migračných trás).

Žalobca v odvolaní poukazoval na smernicu o biotopoch. K uvedenému žalovaný uviedol, že ustanovenia smernice o biotopoch vrátane podmienok upravujúcich povoľovanie výnimiek z podmienok ochrany druhov živočíchov európskeho významu uvedených v prílohe č. IV tejto smernice sú v plnom rozsahu prebrané do príslušných ustanovení zákona o ochrane prírody, ktorými sa ministerstvo životného prostredia riadilo pri rozhodovaní vo veci žiadosti žiadateľa o povolenie výnimky na odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri Dumbier. Uplatnením postupu podľa zákona o ochrane prírody v uvedenom správnom konaní nedošlo k rozporu s ustanoveniami smernice o biotopoch, pretože aj táto pripúšťa povolenie výnimky z podmienok ochrany druhov živočíchov európskeho významu uvedených v prílohe č. IV tejto smernice za predpokladu, že neexistuje iná uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobí zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, a že povolenie výnimky je v záujme zdravia a bezpečnosti ľudí a v záujme predchádzania škôd na majetku ľudí, pričom tieto podmienky boli v konaní vo veci žiadosti žiadateľa o povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého v plnom rozsahu naplnené.

Žalovaný taktiež uviedol, že ministerstvo životného prostredia v správnom konaní povoľovalo výnimku z podmienok ochrany chránených druhov podľa § 35 ods. 1 písm. a/ a f/ zákona o ochrane prírody v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody, Konanie o výnimke sa týkalo „druhovej ochrany“ upravenej v druhej hlave druhej časti zákona o ochrane prírody, v ktorej sú prebrané príslušné čl. 12 až 16 smernice o biotopoch. Ustanovenie čl. 3 ods. 1 smernice o biotopoch sa týka „územnej ochrany“, ktorá zahŕňa ochranu prírodných biotopov, ktorým sa v zmysle § 2 ods. 2 písm. s/ zákona o ochrane prírody rozumie „súchozemské alebo vodné územie prírodného alebo poloprirodného charakteru rozlíšené geografickými, abiotickými a biotickými charakteristikami“, resp. ochrany biotopov druhov, ktorým sa v zmysle § 2 ods. 2 písm. x/ zákona o ochrane prírody rozumie „prostredie definované špecifickými abiotickými a biotickými faktormi, v ktorom druh žije v ktoromkoľvek štádiu jeho biologického cyklu“. Vzhľadom na skutočnosť, že konaním o povolení výnimky na usmrtenie medveďa hnedého nebola dotknutá ochrana prírodných biotopov ani ochrana biotopov medveďa hnedého, ktorá sa realizuje predovšetkým v chránených územiach prostredníctvom starostlivosti o biotopy, ktoré medveď hnedý využíva v rôznych fázach svojho života (prirodzené biotopy potrebné pre zabezpečenie potravy, rozmnožovanie, úkryt, brloženie a zachovanie migračných trás), nebol podľa žalovaného dôvod, aby správne orgány v predmetnom konaní osobitne odôvodňovali svoje rozhodnutia z hľadiska uplatnenia čl. 3 ods. 1 smernice o biotopoch.

K Inštrukcii pre vytváranie plánov pre manažment veľkých šeliem na úrovni populácie z júla 2008 žalovaný uviedol, že cieľom tohto dokumentu je predniesť diskusiu o odborných podkladoch pre prípravu plánov pre manažment veľkých šeliem na úrovni populácie. Opatrenia, ktorých sa žalobca na základe predmetného dokumentu dožaduje, podľa žalovaného presahujú rámec jednotlivého správneho konania o povolení výnimky z podmienok ochrany chránených druhov, keďže rozhodnutím vydávaným v takomto konaní nie je možné suplovať úlohy orgánov verejnej správy spočívajúce v spracúvaní a schvaľovaní dokumentov koncepčného charakteru, ale možno ním určovať iba práva a povinnosti vzťahujúce sa v konaní na konkrétne fyzické a právnické osoby, a to takým spôsobom, aby tieto práva a povinnosti boli na základe vydaného rozhodnutia realizovateľné. Ministerstvo životného prostredia ako prvostupňový správny orgán v rámci konania vo veci vydania napadnutého rozhodnutia nemohlo vychádzať z komplexného plánu pre manažment populácie medveďa hnedého, pretože takýto dokument nebol zatiaľ vypracovaný a schválený, ale muselo sa opierať o skutočnosti a dôkazy zistené v priebehu konania od žiadateľa, účastníkov konania a ŠOP SR. Žalobcom uvádzaný dokument obsahuje podmienky, za splnenia ktorých Európska iniciatíva pre veľké šelmy akceptuje regulačný lov veľkých šeliem, tieto podmienky žiadnym spôsobom nedáva do súvisu s ustanoveniami smernice o biotopoch ani s povoľovaním výnimiek z podmienok ochrany druhov európskeho významu, preto nie je zřejmé, na

základe čoho dospel žalobca k záveru, že ide o „výklad“ podmienok ochrany medveďa hnedého ustanovených v smernici o biotopoch. Smernica o biotopoch nevyžaduje od členských štátov, aby mali schválené plány pre manažment veľkých šeliem.

Žalovaný odôvodnil vydanie výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu podľa ustanovenia § 40 ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody záujmom ochrany verejného zdravia a verejnej bezpečnosti ľudí a predchádzania závažných škôd na majetku osôb. V zmysle tohto ustanovenia zákona o ochrane prírody sa nevyžaduje vznik škodlivého následku na verejnom zdraví, na verejnej bezpečnosti ľudí alebo na majetku osôb (spôsobovanie škôd), ale preferuje sa ochrana týchto záujmov pred vznikom takéhoto škodlivého následku, pretože keď takýto následok vznikne, uvedené zákonné ustanovenie stráca na význame. Povolenie výnimky z uvedeného dôvodu má teda predovšetkým preventívny charakter a jej realizáciou sa má predchádzať nebezpečným stretom človeka s medveďom predovšetkým mimo miest jeho prirodzeného výskytu, najmä v intraviláne obcí a v blízkosti ľudských obydľí a zamedzeniu vzniku škôd na majetku osôb.

K námietke žalobcu o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu a nedostatočnom súdnom prieskume predmetnej veci žalovaný uviedol, že to, či je rozhodnutie správneho orgánu vecne správne, účelné alebo ekonomické je predmetom súdneho preskúmvacieho konania len v súvislosti so skúmaním jeho zákonnosti. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/95/2007 zo dňa 30.01.2008 a taktiež na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a dospel jednomyseľne k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 40 ods. 1 až 3 zákona o ochrane prírody, zákaz činnosti vo vzťahu k chráneným druhom, vybraným druhom rastlín a vybraným druhom živočíchov (§ 34 až 38) neplatí, ak orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na povolenie výnimky, vopred písomne určí, že činnosť je potrebná na zabezpečenie starostlivosti o chránené druhy, vybrané druhy rastlín, vybrané druhy živočíchov alebo ich biotopy; ustanovenia odsekov 2 a 4 sa použijú rovnako. Zákaz činnosti podľa § 34 ods. 1 písm. a/ (zákaz vykopávať alebo ničiť chránenú rastlinu), § 35 ods. 1 písm. d/ a ods. 2 písm. d/ neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu s vykonávaním činnosti, ktorá

- a) bola povolená v rámci územnej ochrany orgánom ochrany prírody, pričom sa v konaní preukázalo, že činnosť nebude mať negatívny vplyv na populáciu dotknutého druhu a zároveň
- b) na základe výsledku posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu nebude mať negatívny vplyv na predmet ochrany dotknutého územia a v prípade územia podľa § 28 ani na priaznivý stav predmetu jeho ochrany.

Orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

Výnimku podľa odseku 2 možno povoliť

- a) v záujme ochrany dotknutých druhov alebo ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj pri predchádzaní závažných škôd na inom type majetku,
- c) v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane

tých, ktoré majú sociálny alebo hospodársky charakter a tých ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie,

d) na účely výskumu a vzdelávania, obnovy populácie dotknutých druhov a ich navrátenia do biotopov alebo na ich pestovanie alebo chov v ľudskej opatere nevyhnutný na tieto účely,

e) na odber, odchyt alebo držbu jedincov v malom počte za prísne kontrolovaných podmienok, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

V súlade s ustanovením § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Pre postup podľa § 40 ods. 2, 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody je v každom konkrétnom prípade nevyhnutné zistiť nielen neexistenciu inej alternatívy riešenia problému premnoženia medveďa hnedého než len povolením odstrelu jedného jedinca, tak aby nebola ohrozená jeho populácia ale tiež preukázanie, že správny orgán koná v záujme verejnej bezpečnosti ľudí.

Z obsahu pripojeného administratívneho a súdneho spisu odvolací súd zistil, že žiadateľ - Sankt Hubert, a.s., Liptovský Ján, požiadal o výnimku z ustanovení § 35 ods. 1 zákona o ochrane prírody za účelom odstrelu jedného kusu chráneného živočícha medveďa hnedého v rámci regulačného lovu medveďa hnedého v roku 2013 v poľovnom revíri Ďumbier a k žiadosti priložil List obce Liptovský Ján zo dňa 21.03.2013, predmetom ktorého je žiadosť o zníženie stavu medveďa hnedého v Jánskej doline.

Rozhodnutím č. 5040/2013-2.2 zo dňa 25.06.2013 Ministerstvo životného prostredia SR povolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a f/ zákona o ochrane prírody. Výnimkou povolilo žiadateľovi usmrtiť - odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v chránenom poľovnom revíri Ďumbier, držať ho a prepravovať. Predmetným rozhodnutím Ministerstvo životného prostredia SR zároveň stanovilo podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody (špecifikované v predmetnom rozhodnutí). Žalobca podal voči predmetnému rozhodnutiu rozklad.

Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. 6684/2013-1.10 (39/2013-rozkl.) zo dňa 28.08.2013 zamietol rozklad žalobcu a rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 5040/2013-2.2 zo dňa 25.06.2013 potvrdil.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu je možné zistiť konkrétne skutočnosti o premnožení medveďa hnedého, tým aj o ohrození človeka, v predmetnej lokalite a to konkrétne zo správy ŠOP SR zo dňa 13.05.2013.

V administratívnom spise je založené aj stanovisko Správy NAPANT zo dňa 09.05.2013 o tom, aká je

skladba súčasnej populácie medveďa hnedého na území poľovného revíru Ďumbier. Z ich obsahu vyplýva, že ide o oblasť s najväčšou hustotou populácie medveďov v Nízkych Tatrách, ale aj na Slovensku, a preto v tomto území každoročne dochádza k prenikaniu niekoľkých jedincov do blízkosti obývaných objektov s vysokým rizikom konfliktov s človekom.

Odvolaciemu súdu je zrejmé, že odborníci ŠOP SR, či poľovníckych združení majú konkrétne skúsenosti, ktoré ich oprávnené vedú ku konštatovaniu o premnoženosti medveďa hnedého nielen na území Slovenskej republiky, ale i v konkrétnej lokalite.

Z týchto dôvodov nespochybňujúc závery, znalosti a zistenia žalovaného a jeho odborných orgánov, odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, prihliadol aj na skutočnosť, že v danom prípade prišlo v priebehu konania k realizácii povolenej výnimky a to dňa 11.11.2013.

Odvolací súd na záver konštatuje, že povinnosť správneho orgánu uvedenú v § 33 správneho poriadku o tom, že správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, nemožno v nijakom prípade nahrádzať poukazovaním na práva účastníka konania podľa § 23 ods. 1, 4 správneho poriadku, podľa ktorého účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazeráť do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom. Správny orgán poskytuje kópie spisov za úhradu materiálnych nákladov spojených so zhotovením kópií, zadovážením technických nosičov a s ich odoslaním. V tomto smere žalovaný pochybil, avšak v kontexte uplynutia časovej platnosti výnimky, považuje senát najvyššieho súdu v tejto veci uvedené pochybenie za takú vadu, ktorá by vo veci nemohla privodiť iný výsledok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia.

Pre úplnosť a taktiež vzhľadom na rozdielnu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v tejto otázke, odvolací súd má za potrebné vyjadriť sa k uplynutiu časovej platnosti udelennej výnimky na odstrel medveďa hnedého. Z administratívneho spisu vyplýva, že rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu nadobudlo právoplatnosť dňa 03.09.2013. Časová pôsobnosť rozhodnutia o udelení súhlasu bola obmedzená do 30.11.2013.

Rozhodnutie žalovaného podľa odvolacieho súdu spĺňa atribúty rozhodnutia vymedzeného v § 247 ods. 2 O.s.p., bolo vydané v inštančnom postupe, ktorý pre jeho vydanie zákon upravuje a nadobudlo právoplatnosť.

Odvolací súd je toho názoru, že predpokladom vykonateľnosti časovej pôsobnosti rozhodnutia žalovaného bolo nadobudnutie právoplatnosti samotného rozhodnutia. Len rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať je právoplatné. Rozhodnutie je vykonateľné ak proti nemu nemožno podať odvolanie (§ 52 ods. 1, 2 Správneho poriadku). Včas podané odvolanie má odkladný účinok (§ 55 ods. 1 Správneho poriadku).

Časová platnosť výnimky bola v napadnutom rozhodnutí stanovená tak, že začala plynúť odo dňa právoplatnosti rozhodnutia žalovaného a jej platnosť trvala do 30.11.2013. Rozhodnutie žalovaného nadobudlo právoplatnosť pred uplynutím časovej platnosti udelennej výnimky a podľa názoru odvolacieho súdu samotné uplynutie časovej platnosti výnimky nemá za následok „anulovanie“ účinkov právoplatnosti rozhodnutia žalovaného a vylúčenie rozhodnutia žalovaného zo súdneho prieskumu.

S poukazom na uvedené závery a skutkové zistenia, ako aj s odkazom na dôvody obsiahnuté v rozsudku krajského súdu, podľa § 219 ods. 2 O.s.p., prihliadnuc na uplynutie časovej platnosti výnimky v tomto prípade, podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil rozsudok krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi nepriznal právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.